

## СТАНОВИЩЕ

от професор д-р Ингрид Симеонова Шикова,

член на научно жури, утвърдено с решение на Факултетния съвет на  
Философския факултет, протокол No 17 от 6.07.2021 г. и в съответствие със  
заповед на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

**Конкурс за заемане на академична длъжност “професор”-** катедра „Публична администрация“ към Философския факултет, обявен в „Държавен вестник” № 54 от 29.06.2021 г.

**Професионално направление:** 3.3 Политически науки (Публични и социални политики)

**относно:** научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от единствения кандидат - участник в конкурса доц. дпн **Татяна Трифонова Томова.**

### 1. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Конкурсът за професор по политически науки (Публични и социални политики) е обявен за нуждите на катедра „Публична администрация“ към Философския факултет на СУ “Св.Климент Охридски ” в „Държавен вестник” № 54 от 29.06.2021 г. Спазена е процедурата в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и с Правилника за неговото прилагане, както и с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”. Комисия, назначена със заповед на Ректора на СУ № РД-38-296/05.07.2021 г. е разгледала представените документи и е допуснала до участие в конкурса единствения кандидат доц. дпн Татяна Трифонова Томова. Научното жури е утвърдено с решение на Факултетния съвет на Философския факултет, протокол No 17 от 6.07.2021 г. и със заповед на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Научното жури е провело заседание и е избрало председател.

## 2. ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Татяна Томова е магистър по социология от СУ „Св.Климент Охридски“. След защита на докторска дисертация на тема "Социалната политика в управлението на модерното общество", получава образователната и научна степен доктор. Осъществява и пост-докторантско изследване във Франция, свързано с анализ на социални политики (le Centre de recherches politiques de Sciences Po - CEVIPOF). Защишава успешно докторат на тема „Българския път в социалната политика“ и получава научното звание „доктор на политическите науки“. Владее френски, английски и руски. От 2004г. е доцент в катедра «Публична администрация» на Софийския университет «Св. Климент Охридски». Води лекционни курсове по социални и публични политики. Избрана е за заместник декан на Философския факултет.

Това е само една малка част от нейните професионални занимания в сферата на публичните политики. Подробното изброяване на всичко, което е направила доц. Томова в тази област би отнело всички страници, предвидени за едно становище, поради което ще се ограничи с изброеното дотук и по-скоро ще се опитам да дам една обща оценка за професионалните дейности на доц. Томова. до този момент. Мога съвсем категорично и отговорно да твърдя, че у доцент Томова има рядко срещаното съчетание на задълбочен изследовател, отличен преподавател, енергичен организатор и администратор

**Заключението ми е, че научно-преподавателският профил на доц. дпн Татяна Томова съответства напълно на тематиката на обявения конкурс и я представя като висококвалифициран кандидат за заемането на академичната длъжност «професор» по политически науки (Публични и социални политики).**

## 3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И НАУЧНО-ПРИЛОЖНАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Доц. Татяна Томова е представила като основен труд за участие в конкурса за „Професор“ публикуваната самостоятелна монография „Процесът на политиките: управление, основано на стесненията“ в обем от 208 страници. Допълнително са представени монографията „Изработване на политики, програми, проекти“ в обем от 167 страници, както и публикувана книга на базата на дисертационен труд за

присъждане на научната степен "доктор на политическите науки" „Българският път в социалната политика. История за прехода, който не свършва“ в обем 320 страници. За участие в конкурса е подбрана една студия и осем публикувани статии и доклади. Трудовете са изброени коректно в списъка на избраните научни публикации, представен от доц. дпн Томова. След като се запознах с представените трудове, имам основанията да твърдя, че те напълно попадат в сферата на тематиката на обявения конкурс. Бих искала да обърна внимание на факта, че те свидетелстват за дългогодишната ѝ изследователска дейност по проблемите на публичните политики. Представените публикации са не само доказателство за стабилността и целенасочеността на нейните научни интереси и творчески търсения, но и за това, че доц. Томова е един сериозен, амбициозен и компетентен изследовател.

**Моят извод е, че по обем, структура и тематична област представената научна продукция отговаря на изискванията за присъждане на академичната позиция на професор. Общото впечатление от научната продукция на доц. Томова е творческа зрялост, задълбоченост, системни и ценни изследвания и практически опит. Оценката ми за всички предложени публикации за конкурса е положителна.**

#### 4. ОСНОВНИ НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Преди да посоча основните конкретни приноси на доц. Томова, бих искала да подчертая нейната целенасочена и задълбочена изследователска работа върху публичните политики. Тя осветлява сложната сфера на публичните политики в българската наука, въвежда основни понятия и надеждни инструменти за осъществяване на конкретни изследвания в тази област.

Като конкретен принос на доц. Томова бих посочила доразвиване на теорията за „стесненията в процеса“, прилагана в бизнес мениджмънта и нейното приспособяване към научната област на политиките. Приносен характер има и цялостното изследване на процеса на социалната политика в България и достигнатите изводи за ограничаването на промяната на социалната политика.

Не трябва да бъде пропуснат и нейният научно-приложен принос за адаптиране и усъвършенстване на методи за изработване на политики, които могат непосредствено да бъдат прилагани в практиката – нещо толкова необходимо в българската действителност при наличието на множество заинтересовани страни с различни интереси и представи за общото развитие.

Бих искала да обърна внимание на най-новата монография на доц. Томова, посветена на управлението на политиките. В нея изкрystalизира нейната дългогодишна изследователска работа в сферата на публичните политики и намира конкретен израз нейният безспорен професионализъм. В монографията тя дава отговори на важни въпроси, свързани с публичните политики - променят ли политиките демокрацията, по какъв начин особеностите на процеса на изработване на политиките влияят на резултатите от него, може ли да се управлява случайността в процеса на политиките.

С особен интерес се запознах с раздела „Участие в изработването на европейските политики“ в монографията „Изработване на политики, програми, проекти“. Като приносен момент в тази глава могат да бъдат посочени тезите за влиянието на особеностите на процедурите на вземане на решения в ЕС върху процеса на изработване на европейските политики.

Приемам напълно формулираните приноси в самооценката на доц. Томова, както и представения списък на забелязаните 66 цитирания.

**В заключение, научните и научно-приложните публикации на доцент Томова и приносните елементи в тях, демонстрират творческа зрялост, аналитичност, способност за теоретизиране и ценен изследователски опит. Тези приноси са в резултат на дългогодишна целенасочена работа в сферата на публичните политики.**

## 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА И ПРОЕКТНА РАБОТА НА КАНДИДАТА

Непростимо би било това значително научно-изследователско творчество да не бъде съчетано с преподавателска дейност. Доцент Томова води лекционни курсове по Социална политика 60 ч., Изработване на политики в ЕС 30 ч., Европейска социална политика 30 ч., Сравнителни публични политики 45 ч., Социални политики и политики в областта на здравеопазването 45 ч., Публични политики 60 ч., Управление на социални програми 60 часа в бакалавърски и магистърски програми на специалностите „Публична администрация“ и „Политология“. Представената справка за натовареност за пет последователни академични години показва значително надхвърляне на изисквания хорариум.

Освен преподавателската ѝ дейност в СУ «Св. Климент Охридски», доц. Томова има богат опит като лектор и обучител на публичната администрация в редица тематични области .“Управление на публични проекти”, “Комплексна оценка на административна ефективност”, „Политиките на ЕС”, “Институции на ЕС” и “Комитология”. Уменията ѝ на преподавател и богатият ѝ практически опит от участие в проекти и я правят привлекателен лектор и за неправителствени организации като Българското училище по политика и др.

Бих искала да споделя и своите лични впечатления от лекционната дейност на доц. Томова, тъй като сам имала възможността да присъствам на нейни лекции при участие в конференции и семинари. Тя е преподавател и лектор със задълбочени познания и с практически умения да задържи вниманието на слушателите с интересни и сериозни тези. Умее да говори ясно, да представя тези, да ги защитава и аргументира, да бъде убедителна и да печели аудиторията, а всичко това е задължително условие за добрия преподавател. Несъмнено, доцент Томова е отличен преподавател и лектор.

Впечатляваща е и нейната работа като ръководител на научно-изследователски проекти, участието ѝ в работни групи и анализи като ключов експерт. Безспорно съчетанието на научните изследвания с практическата дейност в областта на публичните политика са характеристика за високия професионализъм на доц.Томова и за нейните качества като отлично подготвен специалист.

**В заключение, всичко казано по-горе ми дава основание да твърдя, че доц.дпн. Татяна Томова е идеалното съчетание на задълбочен изследовател, компетентен практик и уважаван преподавател.**

## 6. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ ЗА КАНДИДАТА

Не бих искала да пропусна и факта, че познавам доц. Томова не само като компетентен и добросъвестен изследовател, но и като човек, притежаващ професионална етика и колегиалност, които не са маловажни качества в научната общност. Канили сме често доц. Томова на обсъждания на дисертационни трудове на докторанти в катедра „Европеистика“. Тя винаги много компетентно и добронамерено е помагала на младите изследователи в техните научни търсения. Съчетанието на всички тези качества с нейния безспорен професионализъм я правят уважаван и обичан преподавател и колега.

## 7.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От всичко посочено по-горе се налага изводът, че научно-изследователските резултати и приноси в предложените за участие в конкурса научни трудове и публикации и активната преподавателска и проектна дейност на доц. дпн Татяна Томова дават достатъчно основание да бъдат оценени високо. Те не оставят съмнение, че доц. Томова е утвърден и уважаван специалист в областта на публичните политики и че нейната кандидатура отговаря на изискванията за присъждане на академичната длъжност “професор” според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

**Бих искала да предложа на вниманието на дълбоко уважаваните от мен колеги – членове на научното жури, моето категорично становище, че доц. дпн. Татяна Томова е един от водещите изследователи и преподаватели в областта на публичните и социалните политики и напълно заслужава да ѝ бъде присъдена академичната длъжност “професор”.**

11 октомври 2021 г.

проф. д-р Ингрид Шикова